

Diskutera

Diskussionsfrågor om de gymnasiegemensamma ämnena

I den nya gymnasieskolan finns nio ämnen som är gemensamma för hela gymnasieskolan – engelska, historia, idrott och hälsa, matematik, naturkunskap, religionskunskap, samhällskunskap och svenska/svenska som andraspråk.

Eftersom alla elever ska läsa de gymnasiegemensamma ämnena får de en nyckelroll för att uppfylla gymnasieskolans uppdrag: att förbereda eleverna såväl för yrkesverksamhet och fortsatta studier som för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Syftet med detta diskussionsunderlag är att sätta fokus på de olika styrdokument som finns att ta hänsyn till i gymnasieskolan, och med hjälp av ett antal frågeställningar inspirera och underlätta den lokala implementeringen av dessa styrdokument i undervisningen. Underlaget är främst tänkt att användas i ämnesdiskussioner men kan till vissa delar även användas i programvisa diskussioner. Använd frågorna på det sätt som passar bäst för ert arbete och välj gärna ut de frågor som är mest relevanta för er diskussion.

Det tredelade uppdraget, skollagen och läroplanen:

15 kap 2 § skollagen

Utbildningens syfte

Gymnasieskolan ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap och utvecklar elevernas förmåga att självständigt och tillsammans med andra tillägna sig, fördjupa och tillämpa kunskaper. Utbildningen i gymnasieskolan ska i huvudsak bygga på de kunskaper eleverna fått i grund skolan eller i motsvarande utbildning.

Att diskutera

- Hur konkretiserar ni det tredelade uppdraget och läroplansmålen i undervisningen?
- Hur arbetar ni för att skapa en likvärdig undervisning för alla elever?
- I skollagens första kapitel 5 § står att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Hur tar ni del av forskning och utveckling och hur delger ni varandra era erfarenheter?

Examensmål, programanpassning och samverkan

Att diskutera

- Hur använder ni examensmålen för programmen i planeringen och genomförandet av undervisningen i ämnet?
- Hur följer ni upp och utvärderar på vilket sätt undervisningen i ämnet bidrar till examensmålen?
- Hur hanterar ni programanpassningen när ni har elever från flera program i samma undervisningsgrupp?
- Vilka tidigare goda erfarenheter av arbete med dagens program mål har ni och vad av detta tror ni att ni kan fortsätta med och utveckla?
- Hur integrerar och samarbetar ni mellan olika ämnen i undervisningen utifrån examensmålen? Hur kan ni samarbeta mellan karaktärsämnen och gymnasiegemensamma ämnen?
- På vilket sätt kan ämnet bidra till att förbereda eleverna för gymnasiearbetet?
- Hur kan ni samverka mellan ämnena kring tolkning och konkretisering av de olika ämnesplanerna? Hur kan ni förhålla er till likheter och skillnader i ämnena till exempel vad gäller målformuleringar eller uttryck för progression i kunskapskraven?
- Hur kan ni gemensamt planera för en bra studiesituation för eleverna, och hur kan ni dra nytta av era respektive styrkor i planeringen av undervisningen?

Ämnesplanen

Att diskutera

- Vad skiljer ämnets karaktär i gymnasieskolans ämnesplaner jämfört med i grundskolans kursplan(er)? Vad tillkommer och vad tonas ner eller försvinner?
- Hur tar ni på reda på era elevers erfarenheter, förkunskaper och behov i ämnet? Hur använder ni detta som utgångspunkt i undervisningen?
- Vilka syften lyfts fram i ämnesplanen?
- Hur kan ni arbeta med de aspekter i syftestexten som inte ska ligga till grund för bedömning, dvs det som inte återkommer i målen?
- Vilka likheter och skillnader finns i jämförelse med den tidigare kursplanen?
- I den tidigare kursplanen finns inte rubriken centralt innehåll. Hur har ni bestämt det innehåll som tagits upp i ämnet tidigare?
- På vilket sätt tänker ni er att de olika punkterna i det centrala innehållet bidrar till ämnets syfte och mål?
- Utifrån ämnets syfte och centrala innehåll, vilka arbetssätt blir viktigast för er i ämnet?
- Hur konkretiserar ni punkterna i det centrala innehållet beroende på vilka program och vilken profil ni har på skolan?
- Vad får införandet av ett centralt innehåll i ämnet för konsekvenser för er undervisning? Behövs kompetensutveckling? Nya läromedel? Etc.
- Hur arbetar ni för att eleverna ska få kunskap om vad som krävs för olika betyg?
- Hur arbetar ni med att kontinuerligt dokumentera, utvärdera och bedöma elevernas kunskaper?
- Hur kan ni använda kunskapskraven för att under arbetets gång föra en dialog med eleven kring hans eller hennes kunskapsutveckling?
- Hur använder ni nationella prov eller nationella bedömningsstöd i undervisningen (där sådant material finns)? Hur förhåller ni er till resultaten från dessa i såväl er formativa som summativa bedömning?
- Hur försäkrar ni er om att de bedömningar ni gör av elevernas kunskaper är så rättvisa och likvärdiga som möjligt?

Planering av ett arbetsområde eller arbetsuppgift

Här nedan följer ett antal frågor som kan vara en utgångspunkt för planering av ett arbetsområde eller en arbetsuppgift.

Planering av ett arbetsområde

- På vilket sätt bidrar det arbetsområde eller den arbetsuppgift ni planerar till ämnets syfte och mål?
- Vilka delar från läroplanens mål och examensmålen ska undervisningen ge eleverna möjlighet att utveckla i det aktuella arbetsområdet?
- Hur tar ni reda på elevernas förkunskaper?
- Vad av det centrala innehållet kommer att behandlas i arbetsområdet?

Konkretisering av arbetsområdet

- Hur konkretiserar ni målen och kunskapskraven/de delar av kunskapskraven som eleverna kommer att bedömas utifrån i det aktuella arbetsområdet?
- Hur konkretiserar ni det utvalda centrala innehållet?
- Hur kommunicerar ni detta med eleverna?

Arbetsätt

- På vilket sätt kan ni planera arbetsområdet tillsammans med eleverna?
- Vilka metoder och verktyg blir viktiga för genomförandet av arbetsområdet?
- Hur stimulerar ni ett entreprenöriellt förhållningssätt hos eleverna genom de metoder ni använder inom ramen för arbetsområdet, dvs. utveckla elevernas samarbetsförmåga, kreativitet, självständighet, ansvarstagande och förmåga att se möjligheter, ta initiativ och omsätta idéer i praktisk handling?
- Hur stimulerar ni elevernas språkutveckling inom ramen för arbetsområdet?
- Skulle arbetsområdet kunna utvecklas och förbättras genom samverkan med andra ämnen?

Bedömning

- Hur och när kan elevernas kunskaper bedömas i relation till arbetsområdet och ämnets kunskapskrav både under arbetsprocessen och efter genomfört arbete?
- Hur ger ni eleverna möjligheter att visa de kunskaper som det är tänkt att de ska utveckla?

Dokumentation

- Hur dokumenterar ni varje elevs kunskapsutveckling?
- Hur kan ni använda dokumentationen för att utvärdera er undervisning?
- Hur överför ni de erfarenheter ni gör i arbetsområdet till andra arbetsområden?
- Hur delger ni andra kollegor era erfarenheter?